

Wspólne sprawozdanie Eurojust i Europejskiej Sieci Sądowej w sprawie ekstradycji obywateli UE do państw trzecich

Data: 25 listopada 2020 r.

URL: <https://europa.eu/!Mq86rd>

W wyroku w sprawie *Petruhhin* z 2016 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wprowadził szczególne obowiązki państw członkowskich, które nie dokonują ekstradycji własnych obywateli i otrzymują wnioski o ekstradycję w celu ścigania obywatela UE będącego obywatelem innego państwa członkowskiego, który skorzystał z prawa do swobodnego przemieszczania się.

W dniu 4 czerwca 2020 r. Rada zwróciła się do Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) i Europejskiej Sieci Sądowej o przeprowadzenie analizy, w jaki sposób w praktyce rozpoznaje się wnioski o ekstradycję obywateli UE z państw trzecich oraz o przedstawienie Radzie sprawozdania w tej sprawie do dnia 1 grudnia 2020 r.

Celem niniejszego wspólnego sprawozdania Eurojust i Europejskiej Sieci Sądowej jest poinformowanie Rady o głównych trudnościach napotykanym przez osoby zaangażowane w działania w tej dziedzinie. Sprawozdanie sporządzono w oparciu o analizę spraw zarejestrowanych przez Eurojust po wydaniu wyroku w sprawie *Petruhhin* we wrześniu 2016 r. oraz na podstawie doświadczeń Europejskiej Sieci Sądowej. Z tego względu celem sprawozdania nie jest przedstawienie wyczerpującego przeglądu wszystkich możliwych kwestii poruszonych w wyżej wymienionym orzecznictwie w całej UE, lecz skoncentrowanie się wyłącznie na kwestiach wskazywanych przez Eurojust i Europejską Sieć Sądową w ich pracach nad poszczególnymi sprawami.

W sprawozdaniu potwierdzono, że stosowanie orzecznictwa TSUE w odniesieniu do ekstradycji obywateli UE wiąże się z szeregiem kwestii praktycznych i prawnych oraz że Eurojust i Europejska Sieć Sądowa odegrały ważną rolę w procesie usprawniania współpracy między zaangażowanymi państwami członkowskimi, a niekiedy także z państwami trzecimi.

Najważniejsze zidentyfikowane kwestie, a w dalszej kolejności - w miarę możliwości - zalecenia Eurojust/Europejskiej Sieci Sądowej przedstawiono poniżej.

- Niepewność co do zakresu orzecznictwa TSUE.
 - Brak jasności co do zakresu obowiązków państwa członkowskiego, do którego skierowano wnioski o ekstradycję w celu wykonania kary pozbawienia wolności.
 - Możliwość skorzystania z mechanizmu konsultacji w przypadkach, które nie spełniają wszystkich warunków określonych w orzecznictwie TSUE.

Zaleca się dalsze doprecyzowanie zakresu orzecznictwa TSUE.

- Kwestie praktyczne i prawne dotyczące procedury konsultacji.
 - Trudności z określeniem właściwych organów w państwie członkowskim, którego obywatelem jest dana osoba.
 - Odmienne praktyki odnośnie do wymaganych informacji dotyczących wniosku o ekstradycję, jakie należy dostarczyć państwu członkowskiemu, którego obywatelem jest dana osoba.

- Wątpliwości odnośnie do kwestii, które państwo członkowskie powinno odpowiadać za tłumaczenie informacji dostarczonych państwu członkowskiemu, którego obywatelem jest dana osoba, i ponosić koszty takiego tłumaczenia.
- Odmienne praktyki związane z terminami wydawania decyzji przez państwo członkowskie, którego obywatelem jest dana osoba, w sprawie ewentualnego ścigania osoby, której dotyczy wnioszek.
- Odmienne praktyki związane z terminami wydawania decyzji w sprawie ewentualnego ścigania osoby, której dotyczy wnioszek, przez państwo członkowskie, którego obywatelem jest dana osoba.
- Brak pewności co do instrumentu współpracy sądowej, jaki należy zastosować w celu zapewnienia ścigania w państwie członkowskim, którego obywatelem jest dana osoba, w szczególności jeżeli nie zostały spełnione progi wymagane w celu wydania krajowego nakazu aresztowania lub europejskiego nakazu aresztowania.
- Znaczenie uwzględnienia nie tylko kwestii jurysdykcji, ale również tego, które państwo jest najodpowiedniejsze z punktu widzenia ścigania i, w konsekwencji, zapobiegania bezkarności.
- Rozdzięk między zobowiązaniami wynikającymi z jednej strony z prawa UE, a z drugiej strony zobowiązaniami wynikającymi z dwustronnych i wielostronnych traktatów o ekstradycji.

Zaleca się dalsze wyjaśnienia powyższych kwestii.

- Wyniki procedury konsultacji.
 - W zdecydowanej większości analizowanych spraw procedura konsultacji uruchomiona przez państwo członkowskie, do którego skierowano wnioszek, nie doprowadziła do ścigania obywatela UE w państwie członkowskim, którego dana osoba jest obywatelem. Mechanizm taki wydaje się być użyteczny tylko wówczas, gdy przeciwko osobie, której dotyczy wnioszek, toczy się już równoległe postępowanie w państwie członkowskim, którego jest ona obywatelem.
- Rola Eurojustu i Europejskiej Sieci Sądowej
 - Zarówno Eurojust, jak i Europejska Sieć Sądowa odgrywały i nadal będą odgrywać ważną rolę, pomagając władzom krajowym i udzielając im wsparcia w odniesieniu do kwestii praktycznych i prawnych.

Niniejsze sprawozdanie zawiera szczegółowe wyjaśnienie kwestii praktycznych i prawnych/zaleceń, o których mowa powyżej. Poruszono w nim również kilka pozostałych bieżących kwestii. Ponadto Eurojust i Europejska Sieć Sądowa udostępniły (zanonimizowane) przykłady spraw, aby pomóc w wyjaśnieniu prezentowanych kwestii.